

## บทที่ 5

### สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. การดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

#### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ทั้งโดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ทั้งโดยรวมและรายด้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

#### สมมติฐานการวิจัย

1. สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

2. สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน แตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

## การดำเนินการวิจัย

### 1. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยตามกรอบการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา (กรมวิชาการ. 2545 : 7) 3 ด้าน คือ

- 1.1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา
- 1.2 การใช้หลักสูตร
- 1.3 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร

### 2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและ ครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชน ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2549 จาก 8 โรงเรียน (กลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2549 : 2) ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 8 คน ครูผู้สอน จำนวน 241 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 249 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากการเปิดตาราง Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร จำนวน 8 คน ครูผู้สอน จำนวน 148 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 156 คน

### 3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น

- 3.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน
- 3.1.2 ครูผู้สอน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาตามกรอบแนวคิดในการวิจัย 3 ด้าน ของกรมวิชาการ (2545 : 7)

### 4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ 2 สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตร สถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่ผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำเสนอคณะกรรมการที่

ปริญญาวิทยานิพนธ์ และนำเสนอคณะกรรมการที่ปริญญาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ แล้วนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 60 คน หากค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่น .892 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

**ตอนที่ 1** สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

**ตอนที่ 2** สอบถามเกี่ยวกับระดับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Liker Rating Scale)

**ตอนที่ 3** เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

#### 5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอหนังสืออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำแบบสอบถามส่งไปให้กลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งนัดหมายวันเวลาในการเก็บแบบสอบถาม คืนจากแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวนทั้งสิ้น 156 ชุด ได้รับคืนทั้งหมด 156 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

#### การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ
2. ระดับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test (Independent Sample)

4. คำร้อยละเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จากแบบสอบถามปลายเปิด

### สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า

1.1 สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการใช้หลักสูตร ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านที่ 1 การการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเอกสารประกอบหลักสูตร, การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษา, และ การสร้างความตระหนักให้กับบุคลากร และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้เห็นความสำคัญ ความจำเป็นที่ต้องร่วมมือกันบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษาและยอมรับ

ด้านที่ 2 การใช้หลักสูตร โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การสนับสนุนการเรียนรู้กลุ่มสาระต่าง ๆ เช่น ชุมนุมวรรณศิลป์

ชุมนุมภาษาอังกฤษเป็นต้น, การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรแหล่งการเรียนรู้มาชุมชนมาใช้ ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ และ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้, การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่สนองความต้องการ ความสนใจและความสามารถของผู้เรียน เช่น ชุมนุมกีฬา ชุมนุมดนตรี เป็นต้น

ด้านที่ 3 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร สถานศึกษา โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น, การกำกับติดตามการสอน ของครูให้เป็นไปตามหลักสูตร, การนำผลงานรายงานเผยแพร่ให้ชุมชนหรือ สาธารณชนได้รับทราบ, การให้มีการเยี่ยมชมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการสอนของครู, การรายงานผลการดำเนินงาน ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัดในแต่ละปีการศึกษา, การจัดทำมี บุคลากรทำกรณินเทศในสถานศึกษา

1.2 ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของ สถานศึกษา ด้านการใช้หลักสูตร และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้ หลักสูตร

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านที่ 1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา โดยรวมมีความ คิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 11 ข้อ ส่วนที่เหลืออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของบุคลากร การจัดอบรม สัมมนาหรือ ฝึกปฏิบัติตามความต้องการของบุคลากร ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการของสถานศึกษา ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้ง กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและคณะกรรมการอื่น ๆ

ด้านที่ 2 การใช้หลักสูตร โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไป

หาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้, การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา, การจัดหาเลือกใช้ ทำและพัฒนา

ด้านที่ 3 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การมีส่วนร่วมนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล, การกำกับติดตามการสอนของครูให้เป็นไปตามหลักสูตร, การให้มีการเยี่ยมชมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการสอนของครู, การจัดให้มีบุคลากรทำการนิเทศในสถานศึกษา

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมมีความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน มีความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน โดยผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดเห็นสูงกว่าครูผู้สอน

3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและ ครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โดยเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย คือ การจัดสรรงบประมาณเพื่อการบริหารจัดการหลักสูตรให้เพียงพอและเหมาะสม, การจัดอบรม สัมมนาเรื่องการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องแก่บุคลากร และการเชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเรื่องหลักสูตรเพื่อให้ความรู้

## อภิปรายผล

จากการวิจัยสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า

1.1 สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็น





และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มังกร ประทุมพร (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ตามทัศนะของข้าราชการครู โรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรช่วงชั้นที่ 4 จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง

#### 1.2 สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนเอกชน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการใช้หลักสูตร ทั้งนี้

อาจเป็นเพราะว่า ภารกิจที่ผู้บริหารและครูผู้สอนตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการ บริหารหลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุดและเกิดผลกับผู้เรียนมากที่สุด คือ การนำ นโยบายสู่ การปฏิบัติต้องมีการบริหารจัดการที่ดี มีการวางแผนและกำหนดแนวทาง การทำงาน ที่สนองหลักการและจุดหมายของหลักสูตร มีการกระจายอำนาจ เพื่อเปิดโอกาส ให้บุคลากรทุกฝ่ายทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนงานโรงเรียน มี คณะทำงานด้านงานวิชาการ มีกิจกรรม / โครงการ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา มี การรายงานผลการดำเนินงาน มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา ซึ่งบุคลากรในโรงเรียนมีภารกิจมาก ยังไม่เข้าใจชัดเจนในการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดระบบสารสนเทศยังไม่เป็นระบบครบวงจร การประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง ครูไม่เข้าใจ การวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ไม่นำไปสู่การปรับปรุงเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมล ฅ พัทลุง (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตร มัธยมศึกษา ตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหาร โรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3 พบว่า โดยส่วนรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับปัญหาจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร ด้านการประเมินผลการใช้หลักสูตร และ ด้านการเตรียมความพร้อม สอดคล้องกับผลการวิจัย ของ อรุวัล โวอ่อนศรี (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาร้อยเอ็ด เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งพบว่า ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด มีความรู้เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยูเนสโก (UNESCO.1978 : 66) ได้สรุปปัญหาการใช้หลักสูตรของบางประเทศในทวีเอเชีย ซึ่งได้แก่ ประเทศบังกลาเทศ อินเดีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และศรีลังกา พบว่า ปัญหาการใช้หลักสูตร



เป็นปัญหาเกี่ยวกับการขาดการประสานที่ดีระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตร ไปใช้ ผู้บริหารระดับต่าง ๆ ไม่ให้ความสนใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร และขาดการติดตามผลการใช้หลักสูตรของครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมครูเกี่ยวกับหลักสูตร ขาดประสิทธิภาพ ขาดแคลนเอกสารหลักสูตร ตำราเรียน ไม่ทันสมัย ขาดแคลนหนังสืออ่านประกอบ ภาระการสุดท้าย คือ ศูนย์พัฒนาหลักสูตรขาดการวางแผนที่ดีในการนำหลักสูตร ไปใช้

1.3 ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา และข้อค้นพบที่มีปัญหามากที่สุด คือ การนำบุคลากรไปศึกษาดูงานจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย / สื่อ เอกสารหรือศึกษาจากโรงเรียนนอกร่อง เครือข่ายหรือแกนนำ การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษา การจัดทำระบบข้อมูล สารสนเทศ ให้มีข้อมูลใช้ในการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการของสถานศึกษาตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และคณะกรรมการอื่น ๆ และการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สอนองนโยบาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแผนแม่บท ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ภารกิจที่ผู้บริหารและครูผู้สอนตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรของสถานศึกษา นำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผล มีการตรวจสอบ รายงานผลการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่แนวทางในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ แต่ด้วยความช่วยเหลือที่ผู้บริหารแต่ละแห่งต่างมีข้อจำกัดในการบริหารจัดการ ไม่ว่าจะเป็นกำลังคนหรืองบประมาณที่จะนำมาใช้ในการดำเนินงานส่วนมากจะมาจากงบประมาณของสถานศึกษาเอง ซึ่งค่อนข้างจำกัด และปัญหาจากภาวะเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กนกวรรณ แสนคำ (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้ หลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า สภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา ปัญหา คือ ความไม่เข้าใจหลักสูตรอย่างชัดเจน การดำเนินการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศยังไม่เป็นระบบ ภาระงานของบุคลากรมีมาก แนวทางแก้ไข ควรจัดอบรม ศึกษาดูงานให้บุคลากร

เพื่อความเข้าใจอย่างชัดเจนในหลักสูตร ปัญหาด้านการบริหารจัดการหลักสูตร (การใช้หลักสูตร) ปัญหา คือ ความไม่เข้าใจในด้านการวัดและประเมินผล การทำวิจัยในชั้นเรียน การวิจัยและพัฒนา การจัดหา เลือกรู้ และพัฒนาสื่อ แนวทางแก้ไข จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ และศึกษาดูงาน ด้านการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร ปัญหา คือ นิเทศยังไม่ทั่วถึง ไม่ต่อเนื่อง และเป็นระบบ ขาดการนำผลที่ได้จากการนิเทศมาใช้ใจการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม แนวทางแก้ไข หน่วยงานต้นสังกัดควรมานิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรทุกภาคเรียน ควรมีการจัดอบรมให้ครูใน โรงเรียนสามารถนิเทศกันเองได้ตามกลุ่มสาระต่าง ๆ นำผลที่ได้จากการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรต่อไป สอดคล้องกับ เชาวน์ บำขุนทด (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนนาร่อง และโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตร สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาด โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 อยู่ในระดับปานกลาง

## 2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตร

สถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมมีความคิดเห็น แตกต่างกัน ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนต่างก็มีภารกิจเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นการเตรียมความพร้อม การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร การดำเนินการบริหารหลักสูตร การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล การสรุปผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงพัฒนา ซึ่งภารกิจต่าง ๆ เหล่านี้ ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการทุกขั้นตอน แต่ด้วยแตกต่างแห่งบทบาทในการบริหารจัดการ โดยที่ผู้บริหารนั้นอยู่ในฐานะผู้นำนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัด หรือจากการประสานความร่วมมือจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ แห่งมากำหนดเป็นแผนการดำเนินงานแก่บุคลากรภายในโรงเรียน ซึ่งผลแห่งการดำเนินงานที่จะตามมาจะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับการวางนโยบายในการบริหารจัดการ หรือการแต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบงานเป็นสำคัญ ส่วนครูผู้สอนนั้นในฐานะผู้รับเอา นโยบายจากผู้บริหาร โรงเรียนหรือนำเอาสาระและกระบวนการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา ไปสู่การปฏิบัติ จึงทำให้ภารกิจหลักของครูผู้สอนอยู่ที่ การดำเนินการตามกระบวนการบริหารจัดการต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉลอง พงศ์นราทร (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานตาม

แนวทางปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ พบ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรุวัล ไวอ่อนศรี (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากับครูสายผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กนกวรรณ แสนคำ (2547 : 100) ที่ได้ศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้ หลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และ พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและ ครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โดยเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย คือ การจัดสรรงบประมาณเพื่อการบริหารจัดการหลักสูตรให้เพียงพอและเหมาะสม การจัดอบรม สัมมนาเรื่องการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างต่อเนื่องแก่บุคลากร และการเชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเรื่องหลักสูตรเพื่อให้ความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ แสนคำ (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้ หลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา คือ ความไม่เข้าใจหลักสูตรอย่างชัดเจน การดำเนินการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศยังไม่เป็นระบบ ภาระงานของบุคลากรมีมาก แนวทางแก้ไข ควรจัดอบรม ศึกษาดูงานให้บุคลากรเพื่อความเข้าใจอย่างชัดเจนในหลักสูตร ปัญหาด้านการบริหารจัดการหลักสูตร (การใช้หลักสูตร) ปัญหา คือ ความไม่เข้าใจในด้านการวัดและประเมินผล การทำวิจัยในชั้นเรียน การวิจัยและพัฒนา การจัดหา เลือกรื้อ และพัฒนาสื่อ แนวทางแก้ไข จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ และศึกษาดูงาน ด้านการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร ปัญหา คือ นิเทศยังไม่ทั่วถึง ไม่ต่อเนื่อง และเป็นระบบ ขาดการนำผลที่ได้จากการนิเทศมาใช้ ใจการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม แนวทางแก้ไข หน่วยงานต้นสังกัดควรมานิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรทุกภาคเรียน ควรมีการจัดอบรม

ให้ครูใน โรงเรียนสามารถนิเทศกันเองได้ตามกลุ่มสาระต่างๆ นำผลที่ได้จากการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรต่อไป

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

จากผลการวิจัยสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้วิจัยขอสรุปประเด็นข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ ดังนี้

1.1 ควรจัดให้มีการอบรม ประชุม สัมมนาหรือฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามความต้องการของบุคลากร

1.2 ควรส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการระดมทรัพยากร มาใช้อย่างคุ้มค่า

1.3 ควรมีการวางแผนการนิเทศ และการติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

### 2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยเรื่องปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

2.2 ควรวิจัยเปรียบเทียบระดับปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ระหว่างโรงเรียนรัฐบาล กับ โรงเรียนเอกชน เพื่อจะ ได้รับทราบข้อแตกต่างเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อจะได้นำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นแนวทางเดียวกัน

2.3 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2